

รายงานการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

โรงเรียนทองผาภูมิวิทยา

อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กาญจนบุรี

คำนำ

โรงเรียนทองพูนภูมิวิทยาดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านการทุจริตโดยวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดการทุจริต เพื่อกำหนดมาตรการสำคัญเร่งด่วนเชิงรุกในการป้องกันการทุจริตการบริหารงานที่โปร่งใสตรวจสอบได้และการแก้ไขปัญหาการกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่รัฐที่เป็นปัญหาสำคัญและพบบ่อยนอกจากนี้ยังนำความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ที่ทับซ้อนได้นี้มากำหนดเป็นคู่มือป้องกันการทุจริตของโรงเรียนทองพูนภูมิวิทยาอีกด้วยเพื่อบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)

โรงเรียนทองพูนภูมิวิทยา

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

ส่วนที่ ๑ บทนำ

๑. หลักการและเหตุผล

๑

๒. วัตถุประสงค์

๓

ส่วนที่ ๒ การวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริต

๑. การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านการทุจริต

๗

๒. การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านการทุจริต

๘

โรงเรียนทองผาภูมิวิทยา

ส่วนที่ ๑ บทนำ

๑. หลักการและเหตุผล

การทุจริตคอร์รัปชันประเภท ๑ ของหน่วยงานราชการ เพราะเป็นการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนบุคคลโดยการละเมิดต่อกฎหมายหรือจริยธรรมด้วยการใช้อำนาจตำแหน่งหน้าที่ไปแทรกแซงการใช้ดุลยพินิจ ในกระบวนการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จนทำให้เกิดการละทิ้งคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของทางราชการขาดความเป็นอิสระ ขาดความเป็นกลาง และไม่มีความเป็นธรรมจน ส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ขององค์กรส่วนรวม รวมถึงการทำให้ผลประโยชน์หลักขององค์กรหรือหน่วยงานหรือสถาบัน และสังคมที่ต้องสูญเสียไป โดยผลประโยชน์ที่สูญเสียไปอาจอยู่ในรูปแบบของผลประโยชน์ทางการเงิน คุณภาพการให้บริการความเป็นธรรมในสังคมและรวมถึงคุณค่าอื่น ๆ ตลอดจนโอกาสในอนาคตตั้งแต่ระดับองค์กรจนถึงระดับสังคม อย่างไรก็ตามถ้ากลางผู้ที่ตั้งใจกระทำความผิดยังพบผู้กระทำความผิดโดยไม่เจตนาหรือไม่มีความรู้เรื่องดังกล่าวอีกเป็นจำนวนมาก จนนำไปสู่การถูกกล่าวหาหรือเรียนเรื่องทุจริตและอาจถูกลงโทษทางอาญาผลประโยชน์ทับซ้อนหรือความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งเป็นประเด็นปัญหาทางการบริหารทางภาครัฐในปัจจุบันจนทำให้เป็นบ่อเกิดของปัญหาการทุจริตประทุติมิชอบในระดับที่รุนแรงขึ้น และยังสะท้อนของปัญหาการขาดหลักธรรมาภิบาล และเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศอีกด้วย

โรงเรียนทองผาภูมิวิทยามีการดำเนินงานการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดการทุจริตโดยวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดการทุจริต เป็นกรอบการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน

การวิเคราะห์ความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นระบบในการบริหารปัจจัยและควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

ประเภทของความเสี่ยงแบ่งออกเป็น ๔ ด้านดังนี้

๑. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ หมายถึง ความเสี่ยงเกี่ยวกับการบรรลุเป้าหมายและพันธกิจในภาพรวมที่เกิดจากเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์และเหตุการณ์ภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อกลยุทธ์ที่กำหนดไว้และการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ไม่เหมาะสมรวมถึงความไม่สอดคล้องกันระหว่างนโยบายเป้าหมายกลยุทธ์โครงสร้างองค์กรภาวะการแข่งขันทรัพยากรและสภาพแวดล้อมส่งผลกระทบต่อวัตถุประสงค์หรือเป้าประสงค์ขององค์กร

๒. ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพประสิทธิผลหรือผลการปฏิบัติงาน โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็นความเสี่ยงเนื่องจากกระบวนการภายในขององค์กรหรือกระบวนการเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมที่ใช้รวมถึงบุคลากรและความเพียงพอของข้อมูลส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพประสิทธิผลในการดำเนินโครงการ

๓. ความเสี่ยงด้านการเงิน เป็นความเสี่ยงเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณและการเงินเช่นการบริหารการเงินที่ไม่ถูกต้องไม่เหมาะสมทำให้ขาดประสิทธิภาพและไม่ทันต่อสถานการณ์หรือเป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการเงินขององค์กรเช่น การประมาณการงบประมาณไม่เพียงพอและไม่สอดคล้องกับขั้นตอนการดำเนินงาน เป็นต้น การขาดแคลนการจัดหาข้อมูลการวิเคราะห์การวางแผนควบคุมและการจัดทำรายงานเพื่อนำมาใช้ในการบริหารงบประมาณและการเงินดังกล่าว

๔. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/กฎระเบียบ เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎระเบียบต่าง ๆ โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็นความเสี่ยงเนื่องจากความไม่ชัดเจนความไม่ทันสมัยความไม่ครอบคลุมของกฎหมายกฎระเบียบข้อบังคับต่างๆ รวมถึงการทำนิติกรรมสัญญาการร่างสัญญาที่ไม่ครอบคลุมการดำเนินงาน

สาเหตุของการเกิดความเสี่ยงอาจเกิดจากปัจจัยหลัก ๒ ปัจจัยคือ

๑. ปัจจัยภายใน เช่น นโยบายของผู้บริหารความซื่อสัตย์จริยธรรม คุณภาพของบุคลากรและการเปลี่ยนแปลงระบบงาน ความเชื่อถือได้ของระบบสารสนเทศ การเปลี่ยนแปลงผู้บริหารและเจ้าหน้าที่บ่อยครั้ง การควบคุมกำกับดูแลไม่ทั่วถึง และการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบหรือข้อบังคับของหน่วยงาน เป็นต้น

๒. ปัจจัยภายนอก เช่น กฎหมายระเบียบข้อบังคับของทางราชการเปลี่ยนแปลงหรือทางเทคโนโลยีและสภาพการแข่งขันสภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจและการเมือง เป็นต้น

การทุจริต หมายถึง “การแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย สำหรับตนเองหรือผู้อื่น” หรือการถือเอาประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม เช่น การยกยอกทรัพย์สิน, การปลอมแปลงเอกสาร, การทุจริตต่อตำแหน่งหน้าที่หรือประพฤติมิชอบ การเบิกจ่ายเงินเป็นเท็จ เป็นต้น (ทุจริตล้วนเกิดจากพฤติกรรมส่วนบุคคล)

ทุจริตต่อหน้าที่ หมายความว่า การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติกรรมการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามิได้ตำแหน่งหน้าที่ซึ่งตนมิได้มีตำแหน่งเหนือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

สิ่งที่ผลักดันให้เกิดการทุจริต

โอกาส คือ ช่องทางในการกระทำทุจริต โอกาส อาจเกิดจากการควบคุมภายในที่ไม่เพียงพอ, การตรวจสอบที่ไม่ครอบคลุม, การละเลยในหน้าที่การบริหารงาน หรือ การใช้ตำแหน่งหน้าที่ในทางมิชอบ เป็นต้น

แรงจูงใจ (แรงกดดัน) คือ สาเหตุที่ทำให้เกิดการกระทำทุจริต โดยแรงจูงใจอาจเกิดจากหลายสาเหตุ เช่น ปัญหาทางการเงิน, ภาระหนี้สิน ครอบครัว, ค่ารักษาพยาบาล, ดิทยา เสพติด หรือการมีรสนิยมหรูหรา เป็นต้น

การหาเหตุผล คือ การหาข้ออ้างในการกระทำทุจริตของตนเอง เพื่อให้รู้สึกว่าการกระทำลงไปนั้นคุ้มค่า และเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นทั่วไปในสังคม

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการทุจริตในครั้งนี้นำความเสี่ยงในด้านต่างๆ มาดำเนินการวิเคราะห์ตามบริบทความเสี่ยงด้านการทุจริตของโรงเรียนเป็นการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการทุจริตนี้จะช่วยให้โรงเรียนทองผาภูมิวิทยาทราบถึงความเสี่ยงด้านการทุจริตที่เกิดขึ้นจากปัจจัยเสี่ยงที่อาจเป็นเหตุทำให้

๑. การปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ของข้าราชการเป็นไปในลักษณะที่ไม่ดีหรือมีความรู้รับผิดชอบไม่เพียงพอ

๒. การปฏิบัติหน้าที่ไปในทางที่ทำให้ประชาชนขาดความเชื่อถือในควมมีคุณธรรมความมีจริยธรรมขององค์กร

๓. การปฏิบัติหน้าที่โดยขาดการคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตนและอาจจะเป็นการขาดความยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล

พร้อมกันนี้โรงเรียนทองผาภูมิวิทยายังสามารถกำหนดมาตรการแนวทางการป้องกัน รวมถึงการยับยั้งการทุจริตและปิดโอกาสการทุจริต เพื่อให้การกำหนดมาตรการหรือแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติดีมีขอบการกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่รัฐที่เป็นปัญหาสำคัญและพบบ่อยอีกด้วย

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นการสืบทอดวัฒนธรรมสุจริตขององค์กรและการแสดงเจตจำนงสุจริตในการบริหารราชการในองค์กรให้เกิดความคิดแยกแยะในเรื่องผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

๒. เพื่อแสดงถึงความมุ่งมั่นขององค์กรในการบริหารราชการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล

๓. เพื่อให้มีการตรวจสอบการบริหารงานและการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่ในองค์กรไม่ให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนในตำแหน่งหน้าที่ควรได้โดยชอบตามกฎหมายให้ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมเป็นแบบอย่างที่ดีและยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้องเป็นธรรมรวมถึงปฏิบัติตามกฎหมายมีความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้

๔. เพื่อสร้างหลักความเชื่อมั่นและศรัทธาต่อการบริหารราชการแผ่นดินแก่ผู้มารับบริการโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและประชาชน

ส่วนที่ ๒

การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านการทุจริต

๑ การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านการทุจริต

การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านการทุจริต เป็นการวิเคราะห์ระดับโอกาสที่จะเกิดผลกระทบของความเสียหายต่าง ๆ เพื่อประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสียหายและดำเนินการวิเคราะห์และจัดอันดับความเสี่ยง โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) และระดับความเสี่ยง ทั้งนี้ กำหนดเกณฑ์ในเชิงคุณภาพเนื่องจากเป็นข้อมูลเชิงพรรณนาที่ไม่สามารถระบุเป็นตัวเลขหรือจำนวนเงินที่ชัดเจนได้

เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหายเชิงคุณภาพ (Likelihood)

ระดับ	โอกาสที่เกิดขึ้น	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นเป็นประจำ
๔	สูง	มีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง
๓	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง
๒	น้อย	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยครั้ง
๑	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นยาก

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)

ระดับ	โอกาสที่เกิดขึ้น	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	ถูกลงโทษทางวินัยร้ายแรง
๔	สูง	ถูกลงโทษทางวินัยไม่ร้ายแรง
๓	ปานกลาง	สร้างบรรยากาศในที่ทำงานที่ไม่เหมาะสม
๒	น้อย	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานบ่อยครั้ง
๑	น้อยมาก	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานนาน ๆ ครั้ง

ระดับความเสี่ยง (Degree of Risk) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยงโดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาสxผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับดังนี้

ระดับความเสี่ยง (Degree of Risk)

ระดับ	โอกาสที่เกิดขึ้น	คำอธิบาย
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก	๑๕-๒๕ คะแนน
๒	ความเสี่ยงระดับสูง	๙-๑๔ คะแนน
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง	๕-๘ คะแนน
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ	๑-๓ คะแนน

ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) ที่ได้จากการพิจารณาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood) และผลกระทบที่เกิดขึ้น (Impact) และขอบเขตและระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ (Risk Appetite Boundary) โดยที่

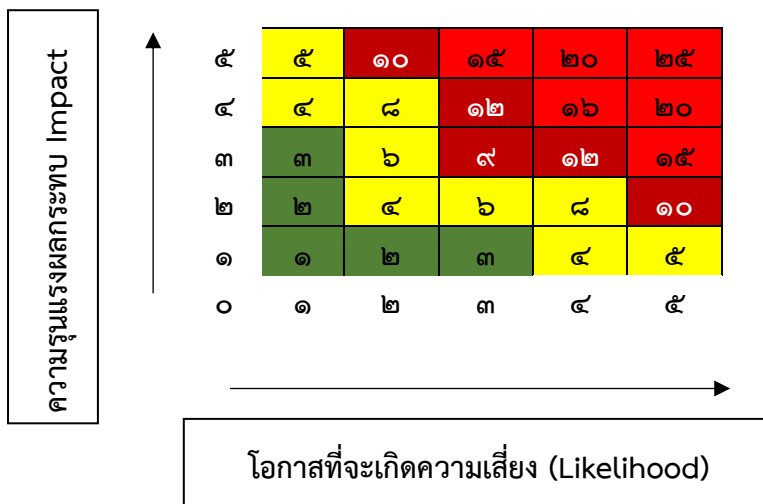
ระดับความเสี่ยง = โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ x ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่าง ๆ

Likelihood x Impact

ซึ่งจัดแบ่งเป็น ๔ ระดับสามารถแสดงเป็น Risk Profile แบ่งพื้นที่เป็น ๔ (๔ Quadrant) ส่วนใช้เกณฑ์ในการจัดแบ่งดังนี้

ระดับความเสี่ยง	คะแนนระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	การแสดงผลสัญลักษณ์
เสี่ยงสูงมาก	๑๕-๒๕ คะแนน	มีมาตรการลดและประเมินซ้ำหรือถ่ายโอนความเสี่ยง	สีแดง
เสี่ยงสูง	๙-๑๔ คะแนน	มีมาตรการลดความเสี่ยง	สีส้ม
ปานกลาง	๔-๘ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยงแต่มีมาตรการควบคุมความเสี่ยง	สีเหลือง
ต่ำ	๑-๓ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง	สีเขียว

ตารางระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

๒. การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านการทุจริต ของโรงเรียนทองผาภูมิวิทยา (Risk Assessment for Conflict of Interest)

โรงเรียนทองผาภูมิวิทยาได้มีการดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ได้ดังต่อไปนี้

๑. การพิจารณากระบวนการที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการทุจริตหรือที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

- กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้เงินและมีช่องทางที่จะทำให้ประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้อง
- กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้ดุลพินิจของบุคลากรซึ่งมีโอกาสใช้อย่างไม่เหมาะสมคือการเพื่อประโยชน์หรือให้ความช่วยเหลือพวกพ้องการกีดกันการสร้างอุปสรรค
- กระบวนการที่มีช่องทางเรียกรับหรือรับผลประโยชน์จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้อื่นที่เกี่ยวข้องความรุนแรงของผลกระทบ

๒. โดยมีกระบวนการที่เข้าข่ายมีโอกาสเสี่ยงต่อการทุจริตหรือที่อาจเกิดการทุจริต

- การรับจ่ายเงิน
- การบันทึกบัญชีรับจ่าย
- การจัดซื้อจัดจ้างและการจ้างบริการ
- การตรวจรับวัสดุครุภัณฑ์
- การปฏิบัติงานของบุคลากรที่ไม่เป็นไปตามขั้นตอนและระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง

- การคัดเลือกบุคคลเข้ารับราชการ
- การจัดหาพัสดุ
- การจัดทำโครงการฝึกอบรมศึกษาดูงานประชุมและสัมมนา
- การเบิกค่าตอบแทนต่างๆ
- การใช้รถราชการ

๓. ความเสียหายที่จะเกิดขึ้นหากไม่มีการป้องกันที่เหมาะสม

- สูญเสียงบประมาณ
- เปิดช่องทางให้บุคลากรใช้อำนาจหน้าที่ทำให้ผู้ปฏิบัติใช้อำนาจกระทำความผิดในทางมิชอบด้วยหน้าที่
- เสียชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือของหน่วยงานองค์กร

๔. แนวทางการป้องกันความเสี่ยงเกี่ยวกับการทุจริต

๑. การเสริมสร้างจิตสำนึกให้บุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนทองผาภูมิวิทยาเห็นผลกระทบจากการทุจริตทุกรูปแบบเช่น
 - ส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของครูและบุคลากรโรงเรียนทองผาภูมิวิทยา
 - ส่งเสริมค่านิยมให้แก่บุคลากร
 - จัดโครงการฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรมให้กับบุคลากร
 - ส่งเสริมให้ผู้บังคับบัญชาเป็นตัวอย่างที่ดี
๒. การป้องกันเหตุการณ์หรือพฤติกรรมที่อาจเป็นภัยต่อหน่วยงานขององค์กรเช่น
 - หนังสือแจ้งเวียนหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารงานบุคคลที่โปร่งใสและเป็นธรรม
 - การเผยแพร่หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดให้บุคลากรทราบ
 - ตรวจสอบติดตามประเมินผลและรายงานผลการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงเรียนทองผาภูมิวิทยาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง
 - จัดหาช่องทางการร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบของบุคลากรในโรงเรียนทองผาภูมิวิทยา